

Юрчишин А.О., магістр ,
Архипова Л.М., д.т.н., проф.,
Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ ІСПАНІЇ

Іспанія – один з найбільших центрів міжнародного туризму, входить в Південно-Європейський Середземноморський субрегіон. Основні туристичні центри – Мадрид і Барселона, а також курорти – Коста-Брава, Коста-Дорада, Коста-Бланка. Іноземний туризм розвинений на всій території Іспанії, але його значення і вага в економіці зростає у визначених зонах, серед яких виділяється Каталонія, яка є найголовнішим реципієнтом туристів у Іспанії. Варто відзначити Балеарські та Канарські острови, Андалусію та Валенсію, котрі є найпопулярнішими туристичними зонами [1].

Відповідно до даних ВТО, Іспанія входить в п'ятірку найвідвідуваніших країн Світу, перебуваючи то на третій, то на четвертій позиції після Франції, США та Китаю. Починаючи з 2012 і до 2015 року Іспанія стабільно закріпила за собою 3 місце в рейтингу прибуттів. Туристичні прибуття в 2015 році склали 68,2 млн осіб, що на 5% більше ніж в минулому році, а надходження від галузі туризму склали 56,5 млрд доларів США [2].

Розглядаючи динаміку прибуттів в Іспанію протягом останніх десяти років (рис.1), бачимо різкий спад прибуттів з 2008-2010 роки.

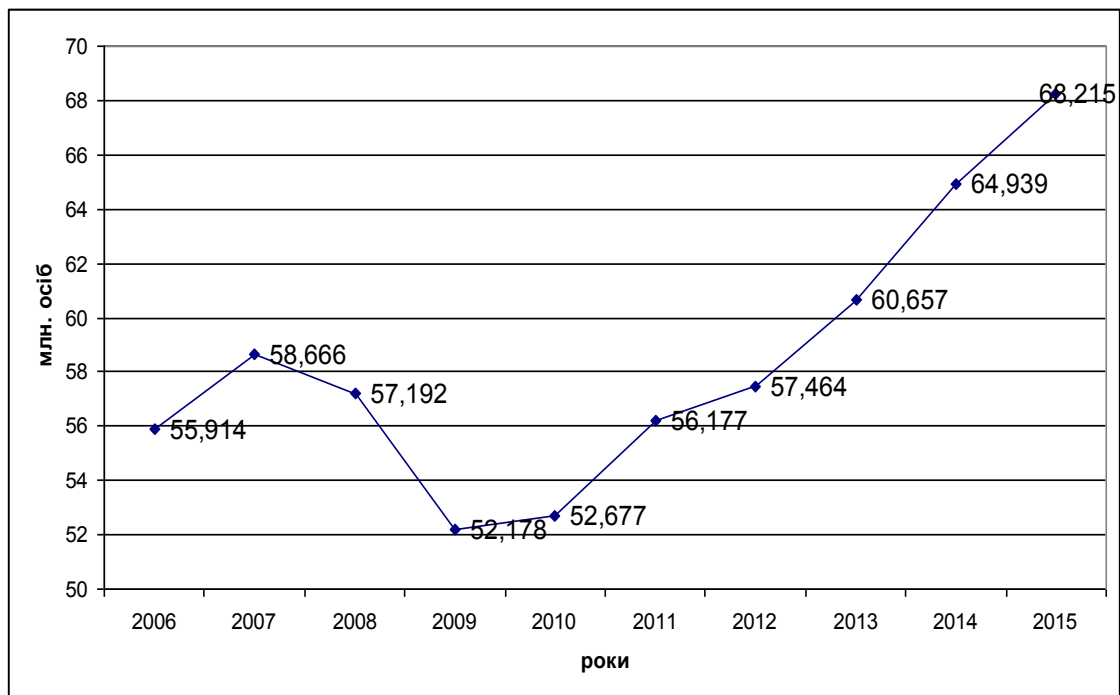

Рисунок 1 – Динаміка прибуттів в Іспанію за 2006-2015рр.

Найменша кількість прибуттів складала 52 млн в 2009 році, що на 9,9% менше, ніж в 2010р. Така тенденція пов'язана із кризою державних запозичень. Зростання дефіциту державного бюджету Іспанії відбулося в 2008 році. Спочатку воно досягнуло -4,2% ВВП, потім, збільшилось до -11,3% в 2009, після чого почало скорочуватися і два роки протрималось на позначці близької до -10%[3]. У цей час в сфері туризму відбулось зниження попиту на організований відпочинок і збільшення витрат туристичних операторів, що призвело до банкрутства кількох великих туристичних компаній – постачальників туристів [2]. Починаючи з 2010 року кількість прибуттів в Іспанію знову почала зростати. За останній рік приріст туристичних прибуттів складає 5%, порівняно з 2014 роком.

Іспанія забезпечує 42% всіх прибуттів Південної Європи, і поряд із Італією, є беззаперечним лідером цього регіону. Хоча кількість прибуттів в Італію за 2015 рік складає 50,7 млн осіб, що на 17,5 млн менше, ніж в Іспанії [2]. Також ця країна забезпечила 12% від усіх прибуттів в Європу, а Європа в свою чергу, забезпечує 51% всіх прибуттів в Світі (2015рік), це говорить про ключове місце Іспанії в міжнародному туризмі.

Звертаючи увагу на мету подорожі, аналогічно до світових тенденцій, більшість прибуттів в Іспанію відбувались з метою відпочинку, дозвілля та рекреації (60млн). І тільки 4,315 млн приїжджали з професійною метою (2014 рік) [5]. Це пов'язано із наявними природними ресурсами, сприятливим кліматом, багатою історичною та культурною спадщиною, всесвітньовідомими

пам'ятками архітектури, що робить цю країну такою привабливою для відвідувача, котрий прагне задовольнити свої потреби в пізнанні та рекреації.

Більшість прибуттів в 2014 році здійснювались за допомогою повітряного транспорту, а саме 51,823млн. 12,257млн прибуттів відбулось за допомогою наземного транспорту, і тільки 951 тис. за допомогою водного транспорту[5]. Такі ж тенденції прослідковуються і в світі, але розрив між авіасполученням і наземними видами транспорту не такий великий. Такі особливості характеризуються наявністю широкої мережі авіаліній та наявністю містких аеропортів, кількість яких сягає 152. Найбільшими аеропортами є Мадрид-Барахас, Барселона – Ель-Прат, Пальма-де-Майорка, Малага – Коста-дель-Соль і Гран-Канарія [6].

Середня тривалість перебування туриста станом на 2014 рік складає 8,1 діб, що є досить високим показником. Найбільша тривалість перебування відвідувача в Південній Європі відзначена на Кіпрі (8,6 діб), трохи нижча в Італії (5,7 діб) та Греції (5,5 діб) [5]. Така тенденція пов'язана із основною метою відвідувачів, тобто відпочинком, а також із вартістю авіасполучення з переліченими країнами, яка робить економічно доцільним відвідання Іспанії на такий період.

Якщо брати до уваги весь Південно-європейський субрегіон, то слід зазначити, що середня тривалість перебування знизилась за останні п'ять років із 5,1 діб в 2010 році до 4,8 діб в 2014 році. Середня тривалість перебування в Іспанії протягом 2010-2014 рр. залишилась практично без змін.

Цікавим також є показник країни походження туристів. За даними статистичних збірників ВТО 2014 року, 91% усіх прибуттів в Іспанію відбувались з інших Європейських країн, 8% прибуттів – з країн Америки, та 3% – Східної Азії [5]. Аналогічні тенденції спостерігаються і в Південній Європі. Цьому сприяє відсутність кордонів між країнами Шенгенської угоди, що значно спрощує пересування в межах зони, незалежно від мети.

За тривалістю перебування статистичні дані ВТО веде за таким розподілом: туристи, тобто ті, котрі здійснюють ночівлю в країні перебування, та одноденні відвідувачі або екскурсанти, котрі не перебувають в країні більше 24 годин. В Іспанії кількість туристів (64,995 млн) значно переважає над кількістю екскурсантів, які станом на 2014 рік склали 42,619 млн [5]. У країнах південної Європи розподіл відбувався таким же чином протягом 2010-2014 рр., де 60 % прибулих вважаються туристами, та 40% – екскурсантами.

Отже, аналіз туристичних потоків засвідчує, що розвиток індустрії в Іспанії має позитивну динаміку, і займає третю позицію в Світі за кількістю прибуттів і за грошовими надходженнями від галузі туризму. Туризм в Іспанії

давно став окремою потужною галуззю економіки та джерелом наповнення бюджету. Саме тому ця країна є постачальником 42% прибуттів у південну частину Європи, та 12% в Європу. Метою 94% відвідувачів в 2014 році став відпочинок та рекреація, що пов'язано із наявними природними ресурсами держави. Розгалужена система авіасполучення робить доступними та комфортними подорожі, головним чином із інших європейських держав (91%). Іспанія є розвиненою країною Європейського союзу, з високими стандартами у сфері туристичного обслуговування, яка може запропонувати практично всі види туризму.

Вивчення досвіду Іспанії – країни лідера туристичної галузі світу є важливим для України, яка володіє потужним туристично-рекреаційним потенціалом, майже не розкритим, виходячи з того, що туристичні прибутки не перевищують 3% ВВП.

Список використаних джерел:

1. Туризм в Іспанії. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.geograf.com.ua/-spain/530-spain-tourism>. – Назва з екрана.
2. Статистичний щорічник WTO UN WTO Highlites – 2016. [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284418145 . – Назва з екрана.
3. Українська криза: досвід Іспанії та Греції. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ascer.in.ua/2014/11/ukrayinska-kriza-dosvid-ispaniyi-ta-gretyi.html> . – Назва з екрана.
4. Вплив світової економічної кризи на розвиток міжнародного туристичного бізнесу. ХНУ ім.Карабіна. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe . – Назва з екрана.
5. Spain. Country specific. Basic indicators (Compedium) 2010-2014(01/09/2015).[Електронний ресурс] – Режим доступу: www.e-unwto.org . – Назва з екрана.
6. Транспортне сполучення Іспанії.Світова книга фактів.[Електронний ресурс] – Режим доступу: www.cia.gov/library/publications/the-worldfactbook/geos/-sp.html#Trans . – Назва з екрана.